

Η απεριόριστη αγάπη του Θεού Πατέρα για τον άνθρωπο (Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Καθηγητής Παλαιάς Διαθήκης, Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσία](#)

Η Παραβολή του Σπλαχνικού Πατέρα (Λου 15:11-32)

Η πιο συνηθισμένη από τις καθημερινές προσευχές όλων των χριστιανών είναι αναμφίβολα το “Πάτερ ημών”. Δεν υπάρχει πιστός χριστιανός που να μην απαγγέλλει, τουλάχιστον μια φορά τη μέρα, αυτήν την προσευχή. Και ίσως αυτή η τόσο συχνή επανάληψη να ευθύνεται για το ότι συχνά τα λόγια της προσευχής λέγονται μηχανικά, χωρίς να συνειδητοποιείται η σημασία τους. Οι χριστιανοί αποκαλούν τον Θεό “Πατέρα τους” και ζητούν από αυτόν, όπως όλα τα παιδιά από τους πατεράδες τους, ένα σωρό πράγματα, αλλά σπάνια νιώθουν πραγματικά ότι τους συνδέει μια τέτοια στενή σχέση με τον Θεό.

Αυτή η στενή σχέση με τον Θεό και κυρίως οι συνέπειες που έχει αυτή για την καθημερινή ζωή των πιστών υπογραμμίζεται στην ευαγγελική παραβολή που περιέχεται στο Λου 15:11-32. Ένας άνθρωπος είχε δυο γιους, από τους οποίους ο μικρότερος πήρε το μερίδιο της περιουσίας που του αναλογούσε και το κατασπατάλησε, ενώ ο μεγαλύτερος έμεινε κοντά στον πατέρα του. Όταν ο άσωτος γιος βρέθηκε σε δύσκολη θέση, ξαναγύρισε μετανιωμένος στον πατέρα του, ο οποίος όχι μόνο δεν τον έδιωξε, αλλά και τον καλοδέχτηκε, με αποτέλεσμα να προκαλέσει τη δυσαρέσκεια του άλλου γιου του.

[Πηγή: www.standard.net/](http://www.standard.net/)

Πηγή: www.standard.net/

Η παραβολή αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο περιγράφεται η ασωτία, η μετάνοια και η επιστροφή του μικρότερου γιου και στο δεύτερο μέρος η αντίδραση του μεγαλύτερου. Προσεκτικότερη όμως ανάγνωση θα δείξει ότι η μορφή που στην πραγματικότητα κυριαρχεί και στα δύο μέρη της παραβολής είναι αυτή του

σπλαχνικού πατέρα. Αυτός δίνει χωρίς αντίρρηση το μερίδιο στον γιο του που του το ζητάει, σεβόμενος την ελεύθερη επιλογή του. Αυτός είναι που καθημερινά περιμένει να γυρίσει ο γιος του και γι' αυτό τον διακρίνει από μακριά. Αυτός είναι που δεν έχει την υπομονή να περιμένει να έρθει ο γιος του και να ζητήσει συγγνώμη, αλλά τρέχει πρώτος να τον προϋπαντήσει και να το σφίξει στην αγκαλιά του χωρίς μνησικακία. Ούτε για μια στιγμή δεν συζητάει ο πατέρας το αίτημα του γιου του να τον προσλάβει ως υπάλληλό του, αλλά τον αποκαθιστά αμέσως στην αρχική του θέση. Ακόμη και στους στίχους που αναφέρονται στην ασωτία και στη μετάνοια του μικρότερου γιου, στο υπόβαθρό τους βρίσκεται η μορφή του πατέρα. Αν δεν γνώριζε ο άσωτος την απροϋπόθετη αγάπη του πατέρα του, δεν θα αποφάσιζε ποτέ να επιστρέψει. Τόσο το πρώτο όσο και το δεύτερο μέρος της παραβολής τελειώνει με τη φράση: *“ήταν νεκρός και αναστήθηκε, ήταν χαμένος και βρέθηκε”* που υπογραμμίζει την απέραντη χαρά του πατέρα. Και στο δεύτερο μέρος της παραβολής πάλι ο πατέρας είναι αυτός που βγαίνει για άλλη μια φορά από το σπίτι του για να παρακαλέσει το μεγαλύτερο γιο του να συμμετάσχει στη χαρά της επιστροφής του αδελφού του. Έτσι, θα ήταν ορθότερο να ονομάζεται η σχετική περικοπή όχι “Παραβολή του Ασώτου” αλλά “Παραβολή του Σπλαχνικού Πατέρα”.

Από την ανάλυση αυτήν προκύπτει ότι στόχος της παραβολής είναι να διδάξει τις συνέπειες που έχει για τη ζωή των χριστιανών η αναγνώριση ότι ο Θεός είναι ο πατέρας τους. Έτσι, το πρώτο συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι η αγάπη του Θεού, όπως άλλωστε και κάθε καλού πατέρα, δεν γνωρίζει όρια. Ό,τι και να κάνουν τα παιδιά του, όσο και να τον πικράνουν, πάντα κρατάει μια σπίθα αγάπης γι' αυτά και είναι έτοιμος να τα συγχωρέσει και να τα συμπαρασταθεί μόλις του το ζητήσουν. Εδώ όμως χρειάζεται προσοχή γιατί η παρεξήγηση είναι εύκολη. Όπως τονίζει ο απόστολος Παύλος στην *Πρώτη Πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή* του: *“Όλα μου επιτρέπονται, αλλά δεν είναι όλα προς το συμφέρον μου. Όλα μου επιτρέπονται, εγώ όμως δεν θα αφήσω τίποτε να με κυριέψει ...”* (1Κο 6:12), για να καταλήξει προσφέροντας ένα αποφασιστικής σημασίας κριτήριο όλων των επιλογών των χριστιανών: *“... Δεν ανήκετε στον εαυτό σας· σας αγόρασε ο Θεός και πλήρωσε το τίμημα. Αυτόν, λοιπόν, να δοξάζετε με το σώμα σας και με το πνεύμα σας που ανήκουν στον Θεό”* (1Κο 6:19-20). Ό,τι έχουν οι άνθρωποι προέρχεται από τον Θεό και ανήκει σ' αυτόν. Οι άνθρωποι, επομένως, είναι διαχειριστές των αγαθών που τους δίνει ο Θεός. Ο Θεός, όπως και ο πατέρας της παραβολής, δεν βάζει όρους, δεν θέτει κανέναν περιορισμό στα παιδιά του. Τα πάντα επιτρέπονται, όλες οι δυνατότητες είναι ανοιχτές μπροστά στον άνθρωπο. Στον καθένα μένει να κάνει τις επιλογές του. Να χρησιμοποιήσει τα αγαθά που του δίνει ο Θεός για τη δόξα του ή να κυριευτεί από αυτά και να χάσει τον προσανατολισμό του.

Η απέραντη, λοιπόν, αγάπη του Θεού που τονίζεται στην παραπάνω παραβολή δεν προτρέπει στην ασυδοσία, αλλά αποτελεί κίνητρο για τη μετάνοια του ανθρώπου και την επιστροφή του στην πατρική οικία, στην κοινωνία με τον Πατέρα. Η παράσταση του Θεού σαν οργισμένου τιμωρού εμβάλλει φόβο στον άνθρωπο και τον απομακρύνει περισσότερο, ενώ ο τονισμός της θείας αγαθότητας τον ενθαρρύνει να πλησιάσει τον Θεό. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο η συγκεκριμένη περικοπή διαβάζεται, σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση, την περίοδο του Τριωδίου, την κατεξοχήν περίοδο της μετάνοιας και του επαναπροσδιορισμού της σχέσης του καθένα με τον Θεό.

Το δεύτερο συμπέρασμα είναι εξίσου σημαντικό. Η αναγνώριση του Θεού ως πατέρα, συνεπάγεται την αναγνώριση των άλλων ανθρώπων ως αδελφών. Ίσως πολλοί χριστιανοί συμμερίζονται την αντίδραση του μεγαλύτερου γιου. Εκφράζει την απαίτηση του ευσεβούς ανθρώπου να φέρεται ο Θεός με δικαιοσύνη, τιμωρώντας τον αμαρτωλό και αμείβοντας τον ενάρετο. Είναι, άλλωστε, γνωστό πως ευκολότερα μετέχει κανείς στη θλίψη του άλλου παρά στη χαρά του. Ο Χριστός όμως στο σημείο αυτό είναι σαφέστατος. Στα παιδιά ενός τόσο πλούσιου

πατέρα δεν ταιριάζει η τσιγγουνιά και η μιζέρια. Τσιγγούνικη και μίζερη είναι η συμπεριφορά του μεγαλύτερου γιου της παραβολής, ο οποίος δεν χαίρεται με το τι κερδίζει ο αδελφός του, αλλά υπολογίζει το τι ενδεχομένως χάνει ο ίδιος. Τσιγγούνικη και μίζερη είναι και η συμπεριφορά όσων δεν βλέπουν στο πρόσωπο του συνανθρώπου τους τον αδελφό τους, με τον οποίο οφείλουν να μοιράζονται τα πάντα, αλλά προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τα όποια αγαθά τούς χάρισε ο Θεός για την ατομική τους προβολή και καταξίωση.

Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα θέτει μια σειρά από ερωτήματα, στα οποία επείγει να δώσει ο κάθε χριστιανός αμέσως μιαν απάντηση. Εκτιμά την υγεία που του χάρισε ο Θεός, διοχετεύει τη ζωτικότητά του σε έργα που δοξάζουν το όνομα του Θεού ή τη σπαταλά μέσα στο καθημερινό άγχος, τη νευρική και τον αγώνα για προσωπική ανάδειξη; Χρησιμοποιεί τα λίγα ή πολλά χρήματά του για τη δόξα του Θεού ή τα σπαταλά για την προσωπική μου απόλαυση; Θέτει τις γνώσεις του, την κοινωνική του θέση στην υπηρεσία των συνανθρώπων του ή τα σπαταλά για την προσωπική του προβολή; Τη σημερινή μέρα, που κι αυτή είναι δώρο του Θεού, θα την αξιοποιήσει ή θα πάει κι αυτή χαμένη όπως τόσες άλλες; Η περίοδος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, που έρχεται, είναι η καταλληλότερη για περισυλλογή και αυτοέλεγχο. Και αν από τον αυτοέλεγχο αυτόν αναγνωρίσει κανείς ότι ήταν μέχρι σήμερα άσωτος ή μίζερος, ο Χριστός με την παραβολή του δεν αφήνει κανέναν χωρίς ελπίδα. Βεβαιώνει ότι ο πατέρας όλων έχει και άλλα, πολλά αγαθά και περιμένει. Ένα μόνο χρειάζεται να κάνει κανείς: Να αποφασίσει, σήμερα κιόλας, να γυρίσει κοντά του.